

DELÅRSRAPPORT Q3-2018

Varig Oppdal-Rennebu gjensidig



Lokalt forsikringsselskap siden 1842

Hovedtrekk Q3-2018

I den følgende teksten angir tall i parentes beløpet eller prosenten for tilsvarende periode året før.

Hittil i år

Totalresultat

- Resultat før skattekostnad: 2.735 millioner kroner (6.104)
- Premieinntekter: 5.548 millioner kroner (5.465)
- Forsikringsresultat: 1.386 millioner kroner (3.108)
- Skadeprosent inkl. avvikling: 42,3 % (18,2 %)
- Combined ratio: 75,0% (43,0%)
- Kostnadsandel: 32,7 % (24,8%)
- Finansresultat: 1,350 millioner kroner (2,996)

Resultatutvikling

Utvikling hittil i år

Gjensidige Oppdal-Rennebu Brannkasse fikk et resultat pr. 30.09.18 før skattekostnad på 2.735 millioner kroner (6.104). Resultatet fra skadeforsikringsvirksomheten, målt ved forsikringsresultatet, ble 1.386 millioner kroner (3.108). Tidsvektet finansavkastningen for investeringsporteføljen ble 2,43 prosent (5,75), tilsvarende 1.470 millioner kroner (3.293).

Skattekostnaden ble 0,273 millioner kroner (0,843), tilsvarende en effektiv skattesats på 10 prosent (13,8).

Resultat etter skattekostnad ble 2.463 millioner kroner (5.261).

Forsikringsresultatet ble i Q3 negativt påvirket av betydelige høyere skadeutbetalinger på brannforsikring, og lavere inntekter fra salgsprovisjoner målt mot samme periode i fjor.

Investeringsporteføljen har hatt en svak utvikling første halvår, men har styrket seg gjennom 3.kvartal.

Egenkapital og solvens

Selskapet har gjennom de senere år vist en positiv resultatutvikling, og gjennom dette styrket egenkapital og solvenskapital. Selskapets egenkapital beløp seg til 53,8millioner kroner (51,3) ved utgangen av perioden.

Selskapet tok i 2012 opp et ansvarlig lån på 5 millioner for å tilfredsstille minstekravene til solvens. Lånet ble innfridd i Q1-2018.

Forvaltning av finansielle eiendeler

Selskapets investeringsportefølje omfatter alle investeringsmidler.

Aktivaallokeringen i porteføljen må sees i sammenheng med selskapets kapitalisering og tilhørende risikokapasitet, samt selskapets løpende risikostyring.

Utvikling hittil i år

Ved utløpet av kvartalet utgjorde den samlede investeringsporteføljen 59,9 millioner kroner (61,8).

Rentebærende instrumenter

Renteinstrumentene i porteføljen utgjorde 36,2 millioner kroner (42,4). Avkastning fra renteinstrument utgjorde -0,21 millioner kroner (0,68).

Aksjeportefølje

Ved utløpet av perioden var samlet aksjeeksponering 23,6 millioner kroner (20,5). Avkastningen fra aksjeporteføljen utgjorde 1,492 millioner kroner hittil i år (2,616).

Organisasjonen

Selskapet hadde totalt 5 ansatte ved utløpet av tredje kvartal.

Utsikter fremover

Konkurransen i det norske skadeforsikringsmarkedet er sterk og til dels økende, særlig fra etablerte finansaktører som satser på skadeforsikring. Selskapets konkurransekraft vurderes som god, med positiv premie- og volumutvikling kombinert med god lønnsomhet.

Oppdal, 29.oktober 2018
Styret i Varig Oppdal-Rennebu gjensidig

Norvald Veland
Styreleder

Silje Kristin Granum
Styrets nestleder

Trond Jære
Styremedlem

Svein Henrik Risan
Styremedlem

Marit Øverhaug
Styremedlem

Kjetil Skogrand
Daglig leder

Resultatregnskap Q3-2018

Varig Oppdal-Rennebu gjensidig

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	Q3 2018	Q3 2017	1.1- 30.09.2018	1.1- 30.09.2017
Premieinntekter				
Opptjente bruttopremier	2 266 862	2 342 369	6 852 815	6 914 212
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier	-439 180	-491 406	-1 304 761	-1 459 613
Sum premieinntekt for egen regning	1 827 682	1 850 963	5 548 054	5 454 599
Andre forsikringsrelaterte inntekter	809 188	896 262	2 812 558	3 191 093
Erstatningskostnader				
Brutto erstatningskostnader	-1 031 455	-515 842	-2 267 080	-995 210
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader	94 216	0	-82 330	0
Sum erstatningskostnader for egen regning	-937 239	-515 842	-2 349 410	-995 210
Forsikringsrelaterte driftskostnader				
Salgskostnader	0	0	0	0
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	-384 698	-446 206	-1 237 627	-1 373 847
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	-384 698	-446 206	-1 237 627	-1 373 847
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	-1 068 086	-1 022 104	-3 388 072	-3 168 837
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	246 846	763 074	1 385 502	3 107 799
IKKE-TEKNISK REGNSKAP				
Netto inntekter fra investeringer				
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	72 244	114 881	209 219	290 823
Verdiendringer på investeringer	80 244	563 336	398 315	1 616 056
Realisert gevinst og tap på investeringer	936 686	977 838	936 686	1 341 479
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader	-82 696	-131 256	-279 175	-394 786
Sum netto inntekter fra investeringer	1 006 478	1 524 799	1 265 044	2 853 571
Andre inntekter	24 400	48 773	84 859	142 158
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP	1 030 878	1 573 572	1 349 903	2 995 729
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	1 277 725	2 336 646	2 735 406	6 103 528
Skattekostnad	-82 830	-232 006	-272 547	-842 536
RESULTAT FØR ANDRE RESULTATKOMPONENETER	1 194 895	2 104 640	2 462 859	5 260 992

Balanse Q3-2018

Varig Oppdal-Rennebu gjensidig

	30.09.2018	30.09.2017	31.12.2017
EIENDELER			
Andre finansielle eiendeler			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	23 595 382	19 432 982	20 954 960
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	21 221 157	18 289 847	17 555 524
Utlån og fordringer	5 129 518	5 058 115	5 082 577
Andre finansielle eiendeler	482 400	482 400	482 400
Sum investeringer	50 428 456	43 263 344	44 075 461
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetn i skadefors.			
Gj.f.andel-ikke opptj. brto.premie	439 181	491 406	0
Gj.f.andel-brto erst. avsetning	4 649 067	995 000	7 461 182
Sum gj.f.andel avforsikringstekniske bruttoavsetninger	5 088 248	1 486 406	7 461 182
Fordringer			
Andre fordringer	434 170	647 901	461 562
Sum fordringer	434 170	647 901	461 562
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	5 569	9 189	8 284
Kasse, bank	9 403 323	18 514 287	19 869 193
Eiendeler ved skatt	0	0	0
Pensjonsmidler	2 590 060	3 091 568	2 590 060
Sum andre eiendeler	11 998 952	21 615 045	22 467 537
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	26 807	-6 983	-6 983
SUM EIENDELER	67 976 632	67 005 713	74 458 759
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Opptjent egenkapital			
Fond mv.			
Avsetning til naturskadefond	9 353 677	9 201 527	8 982 899
Avsetning til garantiordningen	417 303	410 527	417 303
Annen opptjent egenkapital	44 068 558	41 758 375	41 976 478
Sum opptjent egenkapital	53 839 538	51 370 429	51 376 681
Ansvarlig lånekapital mv.			
Evigvarende ansvarlig lånekapital	0	5 000 000	5 000 000
Sum ansvarlig lånekapital mv.	0	5 000 000	5 000 000
Forsikringsforpliktelser brutto			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	4 354 429	4 480 762	4 224 843
Brutto erstatningsavsetning	6 835 714	3 014 523	10 504 202
Sum forsikringsforpliktelser brutto	11 190 143	7 495 285	14 729 045
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	570 722	434 475	584 151
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	603 296	614 697	731 593
Forpliktelser ved utsatt skatt	1 051 694	1 113 026	1 051 694
Sum avsetninger for forpliktelser	2 225 712	2 162 198	2 367 438
Forpliktelser			
Andre forpliktelser	438 807	719 074	684 440
Sum forpliktelser	438 807	719 074	684 440
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	282 432	258 728	301 156
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	67 976 632	67 005 713	74 458 759

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL

Varig Oppdal-Rennebu gjensidig

Kroner	Naturskade fond	Garantiordning	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl. l./-eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2016	8 753 693	4 10 527	-	(6 192 122)	43 137 339	46 109 437
1.1.-30.09.2017						
Resultat før andre resultatkomponenter	447 833	-			4 813 159	5 260 992
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-		-
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				-		-
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	447 833	-	-	-	4 813 159	5 260 992
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					-	-
Til / fra andre fond			-		-	-
Egenkapital 30.09.2017	9 201 527	4 10 527	-	(6 192 122)	47 950 498	51 370 429
1.1.-31.12.2017						
Resultat før andre resultatkomponenter	229 206	6 776			5 479 230	5 715 212
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				(597 293)		(597 293)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				149 324		149 324
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				(447 969)	-	(447 969)
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	(447 969)	-	(447 969)
Totalresultat	229 206	6 776	-	(447 969)	5 479 230	5 267 243
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					-	-
Til / fra andre fond			-		-	-
Egenkapital 31.12.2017	8 982 899	4 17 303	-	(6 640 091)	48 616 569	51 376 681
1.1.-30.09.2018						
Resultat før andre resultatkomponenter	370 778	-	-		2 092 081	2 462 859
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-		-
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				-		-
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	370 778	-	-	-	2 092 081	2 462 859

Kontantstrøm

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	1.1.-30.09.2018	1.1.-30.09.2017	1.1.-31.12.2017
Innbetalte premier direkte forsikring	6.982.401	7.201.952	9.292.216
Utbetalte gjenforsikringspremier	-1.743.942	-1.951.019	-1.946.518
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir.forsikring	-5.935.568	-1.179.436	-1.763.075
Innbetalte gjenforsikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser	2.729.785		
Betalte driftskostnader	-2.183.785	-1.895.338	-2.255.188
Netto finansinntekter	-40.736	-69.413	403.078
Betalte skatter	-400.844	-636.796	-415.202
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-592.689	1.469.950	3.315.311
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:			
Netto kontantstrøm lån til kunder mv.			
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	-1.145.344	2.599.583	1.815.750
Netto kontantstrøm av obligasjoner	-3.825.710	-2.500.000	-2.004.882
Netto kontantstrøm av sertifikater			
Netto kontantstrøm av eiendom			
Netto kontantstrøm av andre verdipapirer med kort løpetid			
Netto kontantstrøm andre kredittinstitusjoner			
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv			
Netto kontantstrøm andre finansielle eiendeler			
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-4.971.054	99.583	-189.132
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:			
Utbetalinger i.f.m. skadef.byggende fond/andre fond			
Utbetalinger i.f.m. skadeforsikr.selskapenes garantiordning			
Innbetalinger i.f.m. Skadeforsikr.selskapenes garantiordning			
Ansvarlig lån fra Gjensidige Orkla Forsikring	-5.000.000		
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-5.000.000	0	0
Netto kontantstrøm for perioden	-10.563.743	1.569.534	3.126.179
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-10.563.743	1.569.534	3.126.179
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg.	24.951.769	21.825.590	21.825.590
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	14.388.026	23.395.124	24.951.769
Spesifikasjon av beholdning av kontanter og kontantekvivalenter			
Innskudd hos kredittinstitusjoner	5.069.563	5.022.995	5.082.577
Kontanter og bankinnskudd *	9.318.463	18.372.129	19.869.193
Sum kontanter og kontantekvivalenter	14.388.026	23.395.124	24.951.769
* Herav bundet på skattetrekkkonto	284.643	67.817	180.275

Regnskapsprinsipper

Regnskapet pr. 3.kvartal 2018, som er avsluttet 30.09.2018, er utarbeidet etter de samme regnskapsprinsipper som er lagt til grunn i årsregnskapet for 2017.

Regnskapet pr. 3.kvartal 2018 er utarbeidet i samsvar med IAS34 Delårsrapportering. Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap, og bør leses i sammenheng med regnskapet for 2017.

Nye standarder og fortolkninger ennå ikke vedtatt

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2018, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for selskapet er angitt nedenfor. Selskapet planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1. januar 2018. Standarden introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbøkføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler skal klassifiseres som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de forvaltes og hvilke kontraktsfestede kontantstrømegenskaper de har. IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, der endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko, presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Ifølge gjeldende regler, skal verdifall ved kredittap bare innregnes når objektive bevis for tap eksisterer. Tapsavsetninger skal i henhold til IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Reglene om verdifall i IFRS 9 vil komme til anvendelse på alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost eller til virkelig verdi med de endringer i virkelig verdi som er innregnet i andre inntekter og kostnader. I tillegg omfattes også låneforpliktelser, finansielle garantikontrakter og leasingfordringer av standarden. Hvordan avsetninger for forventede kredittap på finansielle eiendeler skal måles, avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning, og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, bør avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig, bør avsetningen tilsvare forventet kredittap over eiendelens levetid. Denne todelte metoden erstatter dagens nedskrivningsmodell.

Endringer i IFRS 4 Anvendelse av IFRS 9 Finansielle instrumenter sammen med IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og gjelder for regnskapsperioden som begynner med 1.januar 2018. Endringene i IFRS 4 tillater foretak som overveiende driver forsikringsvirksomhet mulighet til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1.januar 2021. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til eksisterende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

Varig Oppdal-Rennebu gjensidig har besluttet å benytte seg av dette unntaket.

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

IFRS 16 krever at alle kontrakter som tilfredsstill definisjonen til en leieavtale skal rapporteres i leietakers balanse som rett-til-bruk eiendeler og leieforpliktelser. Tidligere klassifisering av leieavtaler som enten operasjonell eller finansiell leieavtale er fjernet. Kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leie av eiendeler med lav verdi er unntatt fra kravene. En leietaker skal innregne en rett-til-bruk eiendelene og en leieforpliktelse. Rente-effekten av diskontering av leieforpliktelsene skal presenteres separat fra avskrivningskostnaden av rett-til-bruk eiendelene. Avskrivningskostnaden vil presenteres sammen med selskapets øvrige avskrivninger, mens rente-effekten av diskontering vil presenteres som en finanspost. Ikrafttredelse av IFRS 16 er 1.januar 2019. Standarden forventes å ha effekt på selskapets finansregnskap, gjennom en vesentlig økning av selskapets innregnede eiendeler og forpliktelser og ved potensielt å påvirke presentasjonen og periodiseringen av innregningen i resultatregnskapet.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringsavtaler etablerer prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger av utstedte forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsføring av måling av forpliktelser og innregning av fortjeneste. Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikojustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer uopptjent resultat i gruppen av kontrakter (kontraktsmessig servicemargin). Hvis en gruppe av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet innregnes umiddelbart. Forsikringsinntekter, forsikringskostnader og finansielle forsikringsinntekter eller utgifter vil bli presentert separat. IFRS 17 trer i kraft 1. januar 2021. Standarden forventes å påvirke selskapets regnskap, gjennom en vesentlig endring av måling og presentasjon av inntekter og kostnader.

Utarbeidelse av delårsregnskap innebærer anvendelse av vurderinger, estimater og forutsetninger som påvirker bruk av regnskapsprinsipper og beløp som er innregnet for eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader. De faktiske resultatene kan avvike fra disse estimatene. De mest vesentlige vurderingene som er involvert i anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper og de viktigste kildene til usikkerhet i estimatene, er de samme som foreligger i forbindelse med utarbeidelse av delårsrapporten som i årsrapporten for 2017.

All finansiell informasjon er presentert i hele kroner, med mindre annet er angitt.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil, basert på våre foreløpige vurderinger med utgangspunkt i den virksomheten foretaket har per i dag, ikke ha vesentlig effekt.

Det er ikke gjennomført full eller begrenset revisjon av delårsregnskap og delårsberetning.

NOTER

1. Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Varig Oppdal-Rennebu gjensidig mottar provisjon for salg av forsikringer fra Gjensidige Forsikring ASA, Gjensidige Pensjonsforsikring AS og Gjensidige Bank ASA.

Gjensidige Forsikring ASA yter tjenester på flere områder som vi betaler godtgjørelse for. I resultatregnskapet er disse kostnadene inkludert i Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader.

2. Segment

Varig Oppdal-Rennebu gjensidig tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde.

3. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteavtaler og valutaswapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonspringsmodeller etc.).

- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt på bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.
- Rentebærende forpliktelser (bankdrift) målt til virkelig verdi. De rentebærende forpliktelsene verdsettes basert på observerbare rentekurver.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE) og lokale eiendomsinvesteringer.
- PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Varig Oppdal-Rennebu gjensidig egne utlån

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres månedlig til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidsutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

	Balansført verdi 30.09.2018	Virkelig verdi 30.09.2018	Balansført verdi 30.09.2017	Virkelig verdi 30.09.2017
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	23.595.382	23.595.382	19.432.982	19.432.982
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	21.221.157	21.221.157	18.289.847	18.289.847
Utlån og fordringer				
Andre finansielle eiendeler	482.400	482.400	482.400	482.400
Andre fordringer	434.170	434.170	647.902	647.902
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	26.807	26.807	-6.983	-6.983
Kontanter og bankinnskudd (inkl. drift)	14.532.840	14.532.840	23.572.402	23.572.402
Sum	60.292.756	60.292.756	62.418.550	62.418.550
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Ansvarlig lån	0	0	5.000.000	5.000.000
Andre forpliktelser	2.664.519	2.664.519	2.881.271	2.881.271
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring	0	0	0	0
Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	282.432	282.432	258.728	258.728
Forpliktelser innen konsernet (Tomter Postdrift AS)		0		0
Sum	2.946.950	2.946.950	8.139.999	8.139.999

Verdsettelseshierarki 30.09.18	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	23.124.111	411.266	60.005	23.595.382
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	21.221.157			21.221.157
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Utlån	0	0	0	0

Verdsettelseshierarki 30.09.17	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	37.277.957	414.866	30.006	37.722.829
Aksjer og andeler	18.988.110	414.866	30.006	19.432.982
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	18.289.847			18.289.847
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost	0	0	0	0
Utlån				0

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 30.09.2018

	Pr. 1.1.2018	Netto realisert/ureali sert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 30.09.18	Andel av netto realisert/ureali sert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 30.09.18
Aksjer og andeler	40.005		20.000		0	0	60.005	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	40.005	0	20.000	0	0	0	60.005	0

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

		Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10%	6.001
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10%	0
Sum		6.001

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 30.09.2017

	Pr. 1.1.2017	Netto realisert/ureali sert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 30.09.17	Andel av netto realisert/ureali sert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 30.09.17
Aksjer og andeler	30.006	0	0	0	0	0	30.006	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	30.006	0	0	0	0	0	30.006	0

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

		Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10%	3.001
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10%	0
Sum		3.001

4. Avsetninger og andre forpliktelser

	30.09.2018	30.09.2017
Sluttavtale Møtte Smedplass		205.460

5. Hendelser etter balansedagen

Hvis aktuelt for brk.